

III

(Előkészítő jogi aktusok)

EURÓPAI KÖZPONTI BANK

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2018. augusztus 16.)

az euro pénzhamisítás elleni védelmét szolgáló csere-, segítségnyújtási és képzési program (a „Periklész IV program”) létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet iránti javaslatról

(CON/2018/35)

(2018/C 378/03)

Bevezetés és jogalap

2018. június 25-én az Európai Központi Bank (EKB) az Európai Unió Tanácsától azt a felkérést kapta, hogy alkosson véleményt az euro pénzhamisítás elleni védelmét szolgáló csere-, segítségnyújtási és képzési programnak (a „Periklész IV programnak”) a 2021–2027 közötti időszakra történő létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet iránti javaslatról ⁽¹⁾ (a továbbiakban: a javasolt rendelet).

Az EKB véleményalkotásra szolgáló hatásköre az Európai Unió működéséről szóló szerződés 133. cikkén alapul, amely szerint az EKB-ra ruházott hatáskörök sérelme nélkül, az euro közös valutaként történő alkalmazásához szükséges intézkedéseket az Európai Parlament és a Tanács állapítja meg, az EKB-val folytatott konzultációt követően. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzatának 17.5. cikke első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

1. Általános észrevételek

- 1.1. Az EKB megjegyzi, hogy a javasolt rendelet a Periklész program 2027 végéig való folytatása érdekében 2021. január 1-jétől kezdődően felváltja a jelenlegi Periklész 2020 program jogalapját, amelyet a 331/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽²⁾ hozott létre.
- 1.2. Az EKB ismét kifejezésre juttatja azon álláspontját, hogy a Periklész-program fontos hozzájárulás az EKB, az Europol és a nemzeti hatóságok által az eurobankjegyek és -érmék hamisítása elleni küzdelemben már végzett tevékenységekhez ⁽³⁾. Az EKB biztos abban, hogy a Periklész IV program továbbra is hozzá fog járulni az eurobankjegyek integritásának megőrzéséhez.
- 1.3. Az EKB kiemeli a pénzhamisítás elleni küzdelemben betöltött aktív szerepét. Így különösen, az EKB olyan képi megjelenést és biztonsági jellemzőket alakít ki az eurobankjegyek számára, amelyek lehetővé teszik a laikusok és a szakértők számára is az eredeti és a hamis bankjegyek megkülönböztetését, és amelyek visszatartó erejűek a hamisítók számára.
- 1.4. 2013 óta fokozatosan bevezetésre kerültek az Európé-sorozat bankjegyei. A továbbfejlesztett biztonsági elemekkel rendelkező bankjegyek bevezetésének előkészítése érdekében az EKB és az eurorendszer nemzeti központi bankjai sokrétű információt kínálnak a bankjegyeket berendezések gyártói és szállítói, valamint a kereskedelmi bankok, kiskereskedők és mások számára, akik bankjegyeket berendezéseket használnak vagy napi rendszerességgel kezelnek készpénzt. Az EKB ezenkívül biztosít képzési programokat és képzési anyagokat a készpénzkezeléssel hivatászerűen foglalkozó szervezetek képzésének kiegészítéseként. Új bankjegysorozat bemutatását követően a lakosság rendelkezésére bocsátják továbbá a kialakításra és biztonsági elemekre vonatkozó tájékoztatást.

⁽¹⁾ COM(2018) 369 final.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 331/2014/EU rendelete (2014. március 11.) az euro pénzhamisítás elleni védelmét szolgáló csere-, segítségnyújtási és képzési program (a „Periklész 2020 program”) létrehozásáról, valamint a 2001/923/EK, a 2001/924/EK, a 2006/75/EK, a 2006/76/EK, a 2006/849/EK és a 2006/850/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 103., 2014.4.5., 1. o.).

⁽³⁾ Lásd az Európai Unió Tanácsának felkérésére az euro pénzhamisítás elleni védelmét szolgáló csere-, segítségnyújtási és képzési programról (a „Periklész-program”) szóló két tanácsi határozat iránti javaslatról szóló, 2006. július 5-i CON/2006/35 európai központi banki vélemény (HL C 163., 2006.7.14., 7. o.) 1. bekezdését, és az euro pénzhamisítás elleni védelmét szolgáló csere-, segítségnyújtási és képzési program (a „Pericles 2020 program”) létrehozásáról szóló tanácsi rendelet iránti javaslatról szóló, 2012. március 2-i CON/2012/17 európai központi banki vélemény (HL C 137., 2012.5.12., 7. o.) 1.1. bekezdését. Az EKB valamennyi véleménye közzétételre kerül az EKB honlapján: www.ecb.europa.eu.

- 1.5. Emellett az EKB az új hamispénz-fajtákat Bankjegyszakértői Központjában (CAC) elemzi, és a szerzett ismereteket felhasználja a bűnüldöző hatóságok számára megfelelőbb tanácsok nyújtására. A CAC koordinálja a hamis eurobankjegyekről ismert valamennyi műszaki és statisztikai adatnak az összes érdekelt fél számára történő terjesztését.
- 1.6. A hamisítók egyre gyakrabban használnak digitális képalkotó hardvereket és szoftvereket. Erre reagálva a Központi Bankok Pénzhamisítás-elhárítási Csoportja, amelynek az EKB tagja, támogat és felhasznál olyan technológiákat, mint a hamisítás elleni rendszerek, amelyek megakadályozzák a védett bankjegyek képi elemeinek rögzítését és utánzatok készítését.

2. Különös észrevételek

- 2.1. A javasolt rendelet 4. cikkének (2) bekezdése szerint a Bizottság figyelembe veszi az egyéb illetékes szervek, különösen az EKB és az Europol által végrehajtott releváns intézkedéseket a Periklész IV program tagállamokkal együttműködve történő végrehajtása során. Az EKB arra ösztönzi a Bizottságot, hogy teljes mértékben vegye igénybe az EKB eurobankjegyekről szóló tájékoztatás és képzés területén szerzett tapasztalatát, és biztosítsa az EKB teljes bevonását e tekintetben.
- 2.2. Emellett a Periklész IV program érdekelt felei közötti jól működő együttműködésre hivatkozva az EKB ismét kifejezésre juttatja azon álláspontját, hogy hasznos lenne, ha a Bizottság kapcsolatot tartana az EKB-val és az Europollal, illetve bevonná azokat a program alapján finanszírozandó munkaprogramok előkészítésébe, különösen közösen vizsgálná a kezdeményezéseket, megelőzve az esetleges kettősségeket és átfedéseket e program, más idevágó programok és az EKB képzési tevékenységei között⁽¹⁾. Ez az együttműködés előmozdítaná továbbá az euro hamisítása és csalás elleni összehangolt stratégia alkalmazását. Ezért a javasolt rendelet 10. cikkét módosítani kell, hogy biztosítsa a fő részt vevő felekkel, többek között az EKB-val és az Europollal történő előzetes konzultációt a Bizottság részéről a munkaprogramok tekintetében. A Bizottságnak elegendő időt kell az EKB rendelkezésére bocsátania a 10. cikkel összhangban létrehozandó munkaprogramok dokumentációjának megismerésére⁽²⁾.
- 2.3. A javasolt rendelet 12. cikke előírja, hogy a Bizottság évente tájékoztat a Periklész IV program eredményeiről. A 13. cikk időközi értékelésről rendelkezik a program alatt, és végső értékelésről a programot követően. Bár az értékelések megállapításait a Bizottság észrevételeinek kíséretében közölni fogják az Európai Parlamenttel, a Tanáccsal és az EKB-val, az éves tájékoztatást csak az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal közlik. Az EKB megjegyzi továbbá, hogy a Periklész 2020 program féldős értékeléséről szóló közleményt csak az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak nyújtották be⁽³⁾. Az EKB hangsúlyozza annak szükségességét, hogy 1. rendszeresen részt vegyen a program alatti értékelő jelentések előkészítésében az általa megtett intézkedések és a pénzhamisítás elleni küzdelemben való aktív részvételének figyelembevétele érdekében; 2. az érintett intézkedésekben a Bizottság mellett aktívan részt vevő jogalanyok visszajelzése megfelelően kerüljön bele az értékelő jelentésekbe és közleményekbe; és 3. rendszeres tájékoztatást kapjon a jövőben a programról. Következésképpen az EKB javasolja a javasolt rendelet 12. cikke (3) bekezdésének és 13. cikke (3) bekezdésének módosítását annak biztosítása érdekében, hogy az EKB-t évente tájékoztassák a program eredményeiről és a program időközi értékeléseiről.
- 2.4. A javasolt rendelet 11. cikke rendelkezik a Bizottság felhatalmazásáról, amely szerint a Bizottságot felhatalmazzák különösen arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a nyomkövetési és értékelési keretre vonatkozó rendelkezések továbbfejlesztése céljából a 12. cikk (2) bekezdésével összhangban. Az EKB megjegyzi, hogy ezt a felhatalmazást már biztosítja a 331/2014/EU rendelet 14. cikke. Az EKB mindazonáltal azt is megjegyzi, hogy a Szerződés 133. cikke előírja, hogy az euro közös valutaként történő alkalmazásához szükséges intézkedések megállapítása előtt konzultálni kell az EKB-val. Ez a kötelezettség nem korlátozódik a javasolt rendeletre, hanem alkalmazandó az alap jogalkotási aktusban meghatározott hatáskörökkel foglalkozó felhatalmazáson alapuló jogi aktusokra is. Az EKB-val konzultáltak a javasolt rendeletről a Szerződés 133. cikkével összhangban, és következtetésképpen konzultálni kell vele a javasolt rendelet 12. cikkének (2) bekezdésében szereplő bármely felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását megelőzően is, mivel ezek az euro pénzhamisítás elleni védelmét szolgáló végrehajtási intézkedések, és mint ilyenek szükségesek az euro közös valutaként történő alkalmazásához. A 11. cikk (4) bekezdésével összefüggésben, amely előírja a Bizottság számára, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt konzultáljon az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel, az EKB javasolja, hogy a Bizottság formálisan konzultáljon az EKB-val is.

⁽¹⁾ Lásd az Európai Unió Tanácsának felkérésére az euro pénzhamisítás elleni védelmét szolgáló csere-, segítségnyújtási és képzési programról (a „Periklész-program”) szóló két tanácsi határozat iránti javaslatról szóló, 2005. június 21-i CON/2005/22 európai központi banki vélemény (HL C 161., 2005.7.1., 11. o.) 8. bekezdését, a CON/2006/35 vélemény 2.2. bekezdését és a CON/2012/17 vélemény 2.4. bekezdését.

⁽²⁾ Lásd a CON/2012/17 vélemény 2.5. bekezdését.

⁽³⁾ Lásd a javasolt rendelet (6) preambulumbekendését.

Abban az esetben, ahol az EKB a javasolt rendelet módosítására tesz javaslatot, külön technikai munkadokumentum tartalmazza a szövegezési javaslatokat és az azokhoz fűzött magyarázatot. A technikai munkadokumentum angol nyelven elérhető az EKB honlapján.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2018. augusztus 16-án.

az EKB elnöke

Mario DRAGHI
